

**BOSHLANG‘ICH SINIF O‘QUVCHILARIDA INGLIZ TILINI
O‘ZLASHTIRISHDA VISUAL YONDASHUVNING O‘RNI**

Qo‘qon Universiteti Andijon filiali

Ilmiy rahbar: Abdullajonova Shahnoza Qudratillo qizi

Boshlang‘ich ta‘lim yo‘nalishi 2-bosqich

talabasi Qobulova Xilola Mavlonbek qizi

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida ingliz tilini o‘zlashtirish jarayonida visual yondashuvning didaktik ahamiyati tahlil qilindi. Vizual vositalar (rasmlar, flashcardlar, multimedia va diagrammalar) o‘quvchilarning leksik, fonetik va kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantirishdagi o‘rni yoritiladi. Shuningdek, vizual materiallar o‘quvchilarning motivatsiyasini oshirish va dars jarayonini interaktiv tashkil etishdagi ahamiyati ko‘rib chiqiladi. Natijalar vizual yondashuvning ta‘lim samaradorligini oshirishda muhim rol o‘ynashini ko‘rsatadi.

Annotation: This article analyzes the didactic importance of the visual approach in learning English among primary school students. It highlights the role of visual tools (pictures, flashcards, multimedia, and diagrams) in developing learners' lexical, phonetic, and communicative competencies. The study also examines the importance of visual materials in increasing students' motivation and organizing interactive lessons. The results show that the visual approach significantly improves the effectiveness of the learning process.

Аннотация: В данной статье анализируется дидактическое значение визуального подхода в изучении английского языка учащимися начальных классов. Рассматривается роль визуальных средств (картинок, флеш-карт, мультимедиа и диаграмм) в развитии лексической, фонетической и коммуникативной компетенции учащихся. Также изучается значение визуальных материалов в повышении мотивации учащихся и организации интерактивных занятий. Результаты показывают, что визуальный подход значительно повышает эффективность процесса обучения.

Kalit so‘zlar: vizual yondashuv, boshlang‘ich ta‘lim, ingliz tili, didaktik vositalar, leksik kompetensiya, kommunikativ kompetensiya, multimedia, o‘qitish metodikasi.

Keywords: visual approach, primary education, English language, didactic tools, lexical competence, communicative competence, multimedia, teaching methodology.

Ключевые слова: визуальный подход, начальное образование, английский язык, дидактические средства, лексическая компетенция, коммуникативная компетенция, мультимедиа, методика обучения.

Vizual yondashuvning didaktik va psixologik asoslari

Boshlang'ich ta'limda vizual yondashuv psixologiya va pedagogika fanlarining "ko'rish orqali o'rganish" tamoyiliga asoslanadi. Bu tamoyilga ko'ra, inson axborotni ko'rish orqali qabul qilganda u miyada yanada mustahkam va uzoq muddatli iz qoldiradi. Ayniqsa kichik yoshdagi bolalarda obrazli fikrlash ustun bo'lganligi sababli, abstrakt tushunchalarni vizual shaklga keltirish ularning bilimni o'zlashtirish jarayonini sezilarli darajada osonlashtiradi. Vizual materiallar o'quvchilarning kognitiv yuklamasini kamaytirib, o'quv jarayonini samarali tashkil etishga yordam beradi. Shu bilan birga, vizual yondashuv o'quvchilarda mustaqil fikrlash va tahlil qilish ko'nikmalarini ham rivojlantiradi.

Vizual vositalarning leksik kompetensiyani rivojlantirishdagi o'rni

Vizual vositalar ingliz tilini o'qitishda yangi leksik birliklarni o'zlashtirish jarayonini sezilarli darajada yengillashtiradi. Rasm yoki predmet orqali berilgan yangi so'z o'quvchida bevosita obrazli tasavvur hosil qiladi, bu esa semantik bog'lanishni kuchaytiradi va yodlash jarayonini tezlashtiradi. Flashcardlar, tematik rasmlar va real obyektlardan foydalanish o'quvchilarning lug'at boyligini tizimli ravishda kengaytiradi. Bundan tashqari, vizual materiallar so'zlarni kontekst bilan bog'lash imkonini yaratib, ularni nutqiy vaziyatlarda to'g'ri qo'llash ko'nikmasini shakllantiradi. Bu jarayon leksik kompetensiyaning barqaror rivojlanishiga olib keladi.

Vizual yondashuvning fonetik va kommunikativ kompetensiyaga ta'siri

Vizual yondashuv fonetik va kommunikativ kompetensiyalarni rivojlantirishda ham muhim rol o'ynaydi. O'quvchilar rasm yoki vaziyat asosida so'z va iboralarni o'rganar ekan, ular nafaqat ma'noni tushunadi, balki to'g'ri talaffuzni ham eshitish va takrorlash orqali o'zlashtiradi. Vizual kontekst asosida tashkil etilgan dialoglar esa real hayotiy vaziyatlarni modellashtirib, o'quvchilarning og'zaki nutqini rivojlantiradi. Bu esa kommunikativ kompetensiyaning shakllanishiga, ya'ni tilni amaliy muloqot vositasi sifatida qo'llash qobiliyatining rivojlanishiga xizmat qiladi.

Vizual vositalarning motivatsion va interaktiv ahamiyati

Boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun dars jarayonining qiziqarli va interaktiv bo'lishi muhim omillardan biridir. Vizual vositalar darsni jonlantirib, o'quvchilarning diqqatini jamlash va faolligini oshirishga xizmat qiladi. Rangli rasmlar, animatsiyalar, slaydlar va multimediyalar o'quvchilarda ijobiy emotsional holatni shakllantiradi hamda ularni o'qish jarayoniga faol jalb etadi. Natijada o'quvchilar tilni majburiyat sifatida emas, balki qiziqarli faoliyat sifatida qabul qiladi, bu esa o'quv samaradorligini sezilarli darajada oshiradi.

Zamonaviy texnologiyalar bilan integratsiya

Zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari vizual yondashuvning imkoniyatlarini yanada kengaytiradi. Interaktiv doskalar, raqamli platformalar, video

darslar va mobil ilovalar o‘quvchilarga autentik til muhitini yaratib beradi. Bu esa ularning tinglab tushunish, vizual idrok va mustaqil o‘rganish ko‘nikmalarini rivojlantiradi. Shuningdek, AKT vositalari individual yondashuvni ta‘minlab, har bir o‘quvchining o‘z tezligida bilim olishiga imkon yaratadi. Natijada vizual yondashuv zamonaviy ta‘lim talablariga javob beruvchi samarali va integrativ metod sifatida namoyon bo‘ladi.

Xulosa qilib aytganda, boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida ingliz tilini o‘zlashtirish jarayonida vizual yondashuv muhim didaktik va pedagogik ahamiyatga ega bo‘lib, u o‘quvchilarning lingvistik kompetensiyalarini kompleks rivojlantirishga xizmat qiladi. Vizual vositalar yordamida taqdim etilgan o‘quv materialini o‘quvchilarda yangi leksik birliklarni tez va samarali o‘zlashtirish, ularni kontekst bilan bog‘lash hamda uzoq muddatli xotirada mustahkamlash imkonini beradi. Shuningdek, vizual yondashuv fonetik va kommunikativ ko‘nikmalarni rivojlantirishga ham ijobiy ta‘sir ko‘rsatib, o‘quvchilarning to‘g‘ri talaffuz va nutqiy faolligini oshiradi. Ta‘lim jarayonida vizual vositalardan foydalanish darsni interaktiv, qiziqarli va motivatsion muhitga aylantiradi, bu esa o‘quvchilarning o‘qishga bo‘lgan qiziqishini kuchaytiradi. Zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari bilan uyg‘unlashgan vizual yondashuv esa ta‘lim samaradorligini yanada oshiradi. Demak, vizual yondashuv ingliz tilini o‘qitishda zamonaviy, samarali va kompetensiyaga yo‘naltirilgan pedagogik metod sifatida muhim o‘rin egallaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. N.Karimov. Boshlang‘ich sinflarda ingliz tilini o‘qitish metodikasi. Toshkent, 2021.
2. S.Ziyamuhamedova., D.Mamatqulova. Chet tillarni o‘qitish metodikasi. Toshkent, 2020.
3. D.Ismoilova. Boshlang‘ich ta‘limda innovatsion pedagogik texnologiyalar. Toshkent, 2022.
4. M.Rahimova. Ta‘lim jarayonida multimediya va vizual vositalardan foydalanish metodikasi. Toshkent, 2023.